

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

СЛУЖБЕНИ ДЕО

РАСПИСИ

Свима окружним начелствима и Управи града Београда

Извештен сам да неке полицијске власти погрешно тумаче т. б. мога расписа од 11. августа 1906. год. ПБр. 17.066., којим је издато упутство о интервенцији полиције кад за то наступи потреба у приликама јавних зборова и радничких штрајкова, у коме: што од радника и других грађана траже пријаву и онда кад су они скупу ради збора или каквог договора у затвореним просторима.

Такав њихов поступак противан је и закону и мом поменутом распису.

С тога, а на основу чл. 24. Устава, чл. 4. и 6. закона о јавним зборовима и удружењима и §. 7. устројства централне државне управе, препоручујем свима полицијским властима: да у будуће не чине никакве сметње радницима и другим грађанима мирно скупљеним у каквом затвореном простору у коме држе збор или договор у границама закона. Наравно да овде не долазе случајеви: кад сопственик или закупца зграде или локала не дозвољава скуп у његовој радњи и ради тога обрати се за заштиту месној полицијској власти; или се на том збору догоди већи неред или учини какво кажњиво дело; или наступи случај из чл. 11. закона о јавним зборовима и удружењима.

Начелство — Управа — саопштиће ову моју наредбу на потпис свима полицијским чиновницима у свом подручју, с тим, да се у будуће по истој управљају.

КБр. 17066/906. г.
29. јануара 1907. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
Стој. М. Протић с. р.

Свима окружним начелствима

По § 10. полицијске уредбе, срески начелник извиђа и суди истушне кривице из треће части казненог законика с два месна кмета или два одборника и са среским писаром као деловођом: али мишљење кметова или одборника није за њега обавезно, пошто је он за сав поступак одговоран.

Из неколико случајева уверио сам се, да неке полицијске среске власти, и нарочито оне, чија се среска места налазе у окружној вароши, неправилно тумаче и поступају по наведеном законском пропису у томе: што сматрају, да им пресуду треба

да потпишу баш кметови из оне општине одакле је окривљено или тужено лице, те тиме окончање кривица задржавају, очекујући да им кметови из дотичне општине дођу, или да он, или који срески писар, у ту општину оде па уз пут да и тај посао сврши. Или најзад, потписивање ових кметова на пресуди изврше сами, без знања и суделовања њихова.

Пошто је у § 10. полицијске уредбе наређено да срески начелник извиђање и решавање таквих кривица чини с два месна кмета или одборника, а не с кметовима или одборницима оне општине одакле је окривљено лице, то препоручујем начелству да нареди свима среским начелницима да пресуде или решења своја доносе с кметовима односно одборницима оне општине у којој се налазе среске канцеларије, па ма оне биле и у окружној вароши, и да *ни у ком случају не узимљу неписмене кметове или одборнике.*

ПБр. 1537.
29. јануара 1907. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
Стој. М. Протић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Заклетва оптуженог неопходно мора претходити заклетви помагача или саклетвеника; овом се само помаже и појачава заклетва оптуженог. Помагачи својом заклетвом не тврде, да је чињеница, на коју се оптужени заклео, истинита, него се заклињу на то, да верују, да је заклетва оптуженог истинита. Они о самој ствари не морају ништа знати, већ само треба да имају вере у онога, за кога се заклињу, и у његову заклетву. Они се изјашњавају, да су готови да заступају оно исто, што тврди и странка, која се заклиње. Правни значај њихове заклетве, према томе, изједначаје се са заклетвом саме главне странке. Стога помагачи и морају бити познаници или пријатељи оптуженог, који познају његове односе и прилике. Из овога се јасно види, колика је разлика између помагача и правих сведока, који су лица, која суду саопштавају чињенице, које су они сами својим чулима опазили. Једна врста помагача, који донекле имају сличности са сведоцима, јесу они, који ухвате кривца на делу, за тим помогну да се он доведе пред суд да би тужилац могао доказати његову кривицу. Разлика између ових помагача и свих осталих састоји се у

томе, што ови неопходно морају знати извесне чињенице, за које и полагају заклетву, докле у свима осталим случајевима, као што је речено, они не морају ништа знати о предмету доказа. Они, према томе, чине средину између правих помагача и чистих сведока. Као год што се за странку тражи непорочност па да се може послужити заклетвом, тако исто се то тражи и за помагаче. Неспособни су обично: ванбрачни, глуви, слепи, искључени свештеници, јевреји, кривоклетници и јеретици.

Сва ова лица, као и они, који су осуђивани за крађу и разбојништво, и они, који не могу наћи помагача, нису се могли послужити заклетвом као доказом. Сва та лица могла су употребити друго субсидијерно доказно средство, а то је — *божји суд*. Доказна снага божјег суда састојала се у веровању, да је бог увек на страни правде, и да ће невиног заштитити а кривога уништити. Божји суд се огледао у проби: у ватри, на усијаном гвожђу итд., и ако је проба испала срећно, сматрало се да је невиност оптуженог тиме потпуно доказана.

Као треће доказно средство служио је судски *двобој*. На двобој је могао позивати како оптужени тако и тужилац, али и један и други само тада, ако је с изазватим раван или виши по положају. Код двобоја се најбоље види, како суд при одлуци питања о кривци није упућен на своје лично уверење, већ све зависи од сасвим страних чињеница, које чак и немају везе с кривичним делом. Тврђење онога, који је у борби подлегао, морало се сматрати као неистинито. Двобој се морао лично вршити, а само у изузетним случајевима допуштала се замена, тако жену је заступао муж а децу отац или старалац.

Што се тиче питања о терету доказивања, то је суд био позван да реши, која је од странака дужна да доказује. Доказна средства су била таква, да је ово питање требало у напред решити; да би се избегла кривоклетства и двобоји, суд је у поједином конкретном случају доносио доказну пресуду, т.ј. одређивао је странку, која ће доказивати, као и доказно средство, којим ће се послужити с тим, да противна страна нема права на противдоказ. По правилу терет доказивања падао је на оптуженог. Једини изузетак од тога правила чини случај, кад је оптужени ухваћен на делу и одмах доведен пред суд на суђење. У овом случају тужилац је имао да доказује, и то увек заклетвом.

Сасвим је јасно, да овакав доказни систем није ништа полагао на индиције и сведоке у данашњем смислу; али је ипак било немогуће овакав формализам одржати у свима случајевима. Сведоци су се, као што смо видели, почели појављивати у случају, кад је оптужени ухваћен на делу, а касније све су чешћи били случајеви, у којима су они били доказ. — Поред свег овог формалистичког доказног система, у њему налазимо као доказно средство и признање. Суд није оцењивао истинитост признања, већ је непосредно после њега изрицао пресуду, којом се оптужени осуђује. Тек у случајевима, у којима нема признања, суд је започињао доказни поступак, који смо раније изложили.

Овакав доказни систем трајао је уопште на континенту све до XV столећа, само је у Француској, под утицајем туђинских права, још раније био потиснут и замењен рационалним.

IV. Рецепција Римског и Канонског Права. — Инквизиторски Кривични Поступак.¹⁾

Основице, на којима је почивао поступак, о коме смо сад говорили, биле су такве, да он на њима није могао дуго

такав остати. Све донде, докле се сматрало, да извршењем кривичног дела нису државни интереси доведени у питање, докле је, дакле, кривично дело у првом реду било ствар повређеног или његових рођака, дотле је и могао остати овакав Кривични Поступак, по коме је започињање кривичне истраге зависило само од тужбе повређеног. Али кад се сазнало за јавну природу Кривичног Права, кад је држава почела да сматра, да се кривичним делом угрожавају и њени интереси, од тада Кривични Поступак није могао бити више чисто оптужни поступак у томе смислу, да истрага зависи само од тужбе повређеног. — Сем тога, доказни систем старог француског и Немачког Права био је у тој мери ирационалан, да је био изгубио сваки значај, јер се помоћу њега није могло доћи до материјалне истине, која је циљ. Кривичном Поступку. Једном речи цео стари поступак био је поткопан и није одговарао потребама времена. Никаког излаза није било из оваквог стања; ништа ново није било спрењено, што би старо заменило; у домаћем праву није било новог органа, који би заменио већ изумрли, и природно наставио нов живот. У овако расклиманом стању, победа туђинском праву била је обезбеђена.

Рецепција Римског и Канонског Кривичног Поступка отпочела још од XII столећа и то прво у Италији.

У Италији је увек важио оптужни Римски Кривични Поступак. Али у дванаестом и почетком тринаестог столећа почели су болоњски правници водити и расправљати поједина места Римског Права, која допуштају судији, да сам без тужбе приватног тужиоца започне истрагу. Ма да су ово били изузеци, ипак је на такво изузетно кривично поступање обрађена нарочита пажња. — Још марљивије су канонисте обрађивали новостворени истражни или инквизиторски поступак папе Иноћентија III. Прве писмене обраде глосе на старим капитулацијама. Глосатори су на тај начин говорили о појединим питањима, а канонисте су већ систематски описивали овај нови поступак, по коме се истрага само по службеној дужности има водити. Много је било канониста, који су у својим списима обрађивали инквизиторски поступак тако, да је он почео хватати корен и у световном праву. Један од последњих и најбољих канонистичких писаца био је *Дурангин* с његовим делом *Speculum iuris*, које је написао око 1271. Он је нарочито значајан стога, што је имао велики утицај на световно право и правнике, који су ово обрађивали. Обрада канонског инквизиторског поступка била је већ завршена у ово време; продирање овога поступка у световне судове било је све јаче тако, да су и световни правници почели у својим списима самостално обрађивати инквизиторски поступак. Општи пријем инквизиторског поступка у световне судове Италије извршен је у другој половини тринаестог столећа, што признају и италијански практичари овога времена као *Алберт Андино Роландин* и др. Можемо рећи, да поступак, који су и глосатори и канонисте и практичари излагали у својим делима, није више чисто римски већ италијански. Није потребно нарочито наглашавати, да је ово право могло много лакше продрети у Француску и Немачку него ли право из кодекса. Чисти оптужни римски поступак, дакле, под утицајем практичних потреба и научног проширивања, палског законодавства и судског обичаја изменио се и претворио у истражни или инквизиторски италијански поступак.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић

¹⁾ *Biener*, Beiträge zur Geschichte des Inquisitionsprocesses 78 и даље; *Zachariae Handbuch* I 133 и даље; II 405 и даље; в. *Holtendorff*, Handbuch I 199 и даље; *Geyer*, Lehrbuch... 50 и даље; *Glaser*, Beiträge zur Lehre vom Beweis 4 и даље; *Glaser*, Handbuch I 78 и даље.

www §§ 15 и 16 ПОЛИЦИЈСКЕ УРЕДБЕ

(СВРШЕТАК)

* * *

Услед неједнаког разумевања и примењивања ових законских одредаба у Полицијској Уредби чему се, с обзиром на оно што смо изложили, не треба ни мало чудити, ствар је најзад дошла пред општу седницу Касационог Суда, и она је 24. априла 1904. год. под Бр. 3366. донела ову одлуку:

1. Да је првостепени суд, по изјављеној жалби интересованог лица, надлежан само да разматра, оснажава, уништава и преиначава пресуде и решења општинских и полицијских власти изречених по иступним делима из III. части казненог законика.

2. Да првостепени суд није надлежан да разматра, оснажава, уништава и преиначава пресуде и решења општинских и полицијских власти изречених по иступима кажњивим по специјалним законима, него су за ову радњу надлежне оне административне власти, којима је тај посао поверен по истим законима, и

3. Односно пресуда и решења општинских и полицијских власти, изречених по иступним делима по казненом законнику и по ком специјалном законнику, није надлежан првостепени суд за разматрање, оснажавање, уништавање и преиначавање њихове, него оне административне власти, које су за тај рад по овим специјалним законима позване према правном начелу, да је специјални закон претежнији од општег, кад су они у сукобу.*)

Иагледало је, да је питање о извињању и пресуђивању иступа по специјалним законима, после ове одлуке, дефинитивно свршено, али је пракса противно тврдила. Оглашујући првостепене судове ненадлежним за разматрање пресуда и решења полицијских и општинских власти, изречених по иступима, казнимим по специјалним законима, Касациони Суд изгубио је из вида, да је са новим §§ 15. и 16. Полицијске Уредбе престала свака надлежност полицијских власти за разматрање, оснажавање или уништавање одлука нижих власти по иступним делима, пошто је у новим изменама и допунама само реч о првостепеним судовима.

Било је сасвим природно, што је услед овога у пракси наступио прави хаос, јер су претпостављене полицијске власти, у недостатку специјалних поступака, пресуде и решења скоро за половину иступних дела, која спадају у њихову надлежност, оснажавале и уништавале по старој редакцији §§ 15. и 16. Полицијске Уредбе, који су законски прописи, као што смо видели, поништени изменама и допунама од 17. јануара 1904. год. Што је још интересантније, ове пресуде и решења огла-

шавана су као извршна, у смислу старе редакције, по којој је *»решење првостепеностављене више власти извршно«*. Став овај у новим изменама и допунама гласи: *»Одлука првостепеног суда извршна је«*.

На овај начин тачно се испунило оно, што смо још у 1904. год. предвиђали, а на име: да ће у пракси постојати две Полицијске Уредбе: једна — нова — за првостепене судове и друга — стара — за полицијске власти.

Обе ове уредбе важиле су цуне две године, док најзад Државни Савет није учинио крај овој очигледној незаконитости. Ево како је то било:

J.... Б.... земљоделац из Брестовика, среза грочанског, кажњен је пресудом начелника среза грочанског од 21. јула 1905. год. Бр. 7164. са тридесет динара новчане казне, у корист државне касе, због бесправног крчења пића.

Ову пресуду, по жалби осуђеног, одобрило је и начелство округа београдског решењем својим од 31. јула пр. год. Бр 6261.

Противу овог решења начелства, осуђени J.... изјавио је жалбу г. Министру Унутрашњих Дела, али је начелство ову његову жалбу одбацило из ових разлога:

»Кривице, кажњиве по уредби о кафанама и механама, иступи су. Како у поменутој уредби није прописан поступак за извињање, жалбе и оцене решења нижих власти, важи и за ове иступе као поступак. Полицијска Уредба. Према томе, кад је по §§ 15. и 16. Полиц. Уредбе, за оцену пресуда и решења ниже власти, надлежна само једна виша власт, онда се аналого овоме, има узети, да је и за разматрање пресуде нач. ср. грочанског под Бр. 7164. надлежно само ово окружно начелство, и да је према томе решење ово окружног начелства под Бр. 6261. извршним постало, те се и жалба жалитеља на ово решење има одбацити као неумесна.«

По жалби осуђеног J.... г. Министар Унутрашњих Дела одобрио је ово решење начелства на основу § 10. устројства централне државне управе, али је Државни Савет, по жалби осуђеног, учинио ове примедбе:

»Државни Савет нашао је, да ожалбено решење не одговара закону, јер изменом §§ 15. и 16. Полицијске Уредбе од 17. јануара 1904. год. престала је да важи *ранија редакција ових прописа законских* на основу које је начелство округа београдског решењем својим од 13. августа 1905. год. № 6577 узело, да је за оцену решења и пресуде ниже власти надлежна само претпостављена виша власт. Према овом Министар је погрешно ожалбеним решењем одобрио поменуто решење начелства, из разлога у њему изложених, већ разматрајући га по изјављеној жалби на основу § 10. устројства централне државне управе, требао је упутити начелство, да с обзиром на наведену измену § 15. и 16. Полицијске Уредбе, као и прописе механско-кафанске уредбе, донесе своје решење.«

Господин Министар Унутрашњих Дела није се сложио са овим посматрањем Државног Савета, већ је дао противразлоге у којима се, у главном, истиче ово:

1. Одиста стара редакција §§ 15. и 16. Полицијске Уредбе не важи данас услед измена и допуна од 17. јануара 1904. г. али је и новом редакцијом одређена само једна виша инстанција за оцену пресуда и решења нижих власти, а то је првостепени суд.

2. У уредби о механама и кафанама није прописан поступак за извињање и суђење кривица, казнимим по овим уредбама, као што овакав поступак није прописан ни по многим другим специјалним законима. Према томе, за извињање иступа по специјалним законима у којима није прописан начин извињања, суђења и подношења жалби, мора важити Полицијска Уредба, као општи поступак за извињање иступних дела.

3. Кад прописи Полицијске Уредбе за извињање иступа, казнимим по специјалним законима, у којима поступак није прописан, важе у погледу извињања, надлежности и пресуђења, онда је сасвим логично, да важе и оне њене одредбе, које регулишу питање о жалбама, и

4. Ако би Државни Савет остао при своме посматрању, онда би скоро све иступне пресуде по специјалним законима биле илузорне, пошто би несумњиво застариле (§ 396. казненог закона) док би прошле све истанције које би, по мишљењу Државног Савета, биле надлежне за њихову оцену.

Државни Савет није усвојио ове противразлоге г. Министра, већ је решењем својим од 12. јануара тек. год. Бр. 253. поништио ожалбено решење, скрећући у исто доба пажњу г. Министру да би, у смислу његових против разлога, требало допунити Полицијску Уредбу, или прописати нарочити поступак за извињање или пресуђење иступа, казнимим по специјалним законима.

Коментаришући детаљно Полицијску Уредбу у *»Полицијском Гласнику«* за прошлу годину, завршили смо наше излагање овим речима:

»После свега што смо до сад казали о постанку, развоју и вредности Полицијске Уредбе несумњиво је, да је потребно што пре приступити изради новог закона о поступку за извињање и пресуђење иступних дела, и то не само оних из III части казненог законика, већ и свију осталих, за чије извињање и пресуђење не постоји специјалан поступак, и који се с тога и данас извињају и пресуђују по Полицијској Уредби. У овај нови закон могле би се, а и требало би, унети све оне одредбе из данашње Уредбе, које говоре о надлежности, жалбама и кривичним сведоцима. Одредбе о доказима морале би се се, у неколико, изменити, бар у погледу доказне вредности исказа полицијских служитеља. У пракси нису ни мало ретке злоупотребе са овом врстом доказа, и с тога је преко потребно да се она, ако не сасвим укине, а оно бар ограничи на мања иступна дела.

Исто тако потребно је изменити, допунити и прецизирати одредбе о извршењу пресуда и издржању затвора, као и све остале одредбе, које до данас нису ни изрично ни прећутно укинуге.«

*) Одлука ова донета је са једним гласом већине. Мањина је била мишљења, да су првостепени судови надлежни за разматрање, оснажавање, уништавање и преиначавање свију одлука полиц. и општинских власти по иступним делима која се, у недостатку специјалног поступка, извињају и пресуђују по Полицијској Уредби.

После изложеног мишљења Државног Савета, сматрамо за дужност да овај предлог поновимо.

Д. Ђ. Алимпић.

АЛБУМ КРИВАЦА

и друга спомоћна средства полиције безбедности.

(НАСТАВАК)

Оне стоје у свако доба на расположењу и свима полицијским чиновницима, детективима и осталим полицијским органима, којима је ради њиховог вршења службе потребно, да о њима буду свагда верзирани, или, да се у појединим конкретним случајевима нарочито потсете на ликове и друге податке појединих криваца.

Па и ако је несумњиво утврђено, да се од тога посла могу очекивати само добри резултати за криминалну полицију, као што у пракси доиста и постоје, несумњиво је и то, да је констатовање идентичности и проналажење криваца на овај начин, још доста далеко од потпуне савршености и практичности неопходно потребних за овај рад. То се најбоље приметило код већих полиција, где је број фотографских снимака достигао знатну цифру и где је, због тога, утврђивање идентичности, веома тешко и споро; а то се опазило и код других мањих полиција којима се у пракси дешавали не ретки случајеви, да се по неким фотографијама нису могла упознати фотографисана лица, због ма каквих промена посталих на њиховом лицу са разних узрока, или случајеви обмане, да се по једној слици са чврстим убеђењем могло да тврди, како је она фотографија неке личности, која међу тим са том личношћу није имала никакве везе.

Те су непотпуности учиниле, да се за тачнију и савршенију идентификацију мораше потражити, па и пронаћи, нове методе, којима је фотографија послужила као изврсна допуна. Ну и поред тога, због таквих изузетних примера албуми криваца нису у принципу изгубили ни мало од своје важности и корисности, нарочито при лаким — свакодневним случајевима тражења, већ се и данас, као и раније, употребљавају за напред наведену сврху; а у полицијама где још нема усвојених модерних метода за констатовање идентитета, служе они још и данас с релативно добрим успехом и тој потреби, као што је то био случај и са нашом полицијом до пре две године.

Наша београдска полиција има неколике свеске пуне слика разних криваца из прошлости и садашњости, са свим несређене и без велике практичне вредности.

Већ у унутрашњости, ако га где и има, свакојако да није ни овакав, какав ми у Београду имамо, те се о њима не може ни говорити. По томе, ако се хоће да и они буду од користи полицији, мора се настати, да се у неком правцу измене и преуреди, а према предњем излагању има пута и начина, да се то постигне са малим материјалним жртвама.

Корист од оваквог албума увиђало је у раније време и Министарство Унутрашњих Дела. Од пре неколико година постоји министарски распис, да све окружне и средње власти набаве такве албуме са сликама опасних криваца, али је то до данас остала само лепа жеља, са финансијских разлога и других тешкоћа.

* * *

У непосредној вези са распоређивањем фотографија по албумима и вођењем спискова имена стоје у ХанOVERу и ова два контролна списка криваца, који допуњују албум.

а) *списак надимака* (Spitznamen) свих кажњаваних фотографисаних криваца, са назначењима њихових првих имена, ради лакшег проналазка у албуму; и б.) *списак нарочитих знакова и недостатака* код појединих криваца, уз назначење њихових имена. Тај се списак води у виду регистра, тако, да је сваки недостатак и знак видно истакнут са стране, ради бржег проналажења.

Корист од ова два списка врло је велика за полицију, јер се њима врло често помаже у расветљавању појединих конкретних случајева, ако би ма на који начин сазнала за какав недостатак кривца или његово шатровачко име.

Тиме се и наша полиција доста често користи, с том само разликом, што се полицијски чиновници у нас, на жалост, не могу ослонити на помоћ оваквих спискова, већ су упућени једино на своје памћење.

Берлинска полиција води исте спискове, као и ханOVERанска.

Бечка, пак, полиција у место тога има у свом IV. одељку листе криваца са описом и њиховом сликом, распоређене у 6 већих пододелака, према недостацима или карактеристичним особинама појединих криваца по Бертилоновом систему.

У прву групу долазе листе по карактерним особинама главе;

у другу групу долазе листе по карактерним особинама десне руке;

у трећу групу долазе листе по карактерним особинама леве руке;

у четврту групу долазе листе по карактерним особинама груди;

у пету групу долазе листе по карактерним особинама плећа;

у шесту групу долазе листе по карактерним особинама ногу (доњег дела тела).

Ове се групе према потреби деле у више мањих пододелака

У Пешти се води контрола по особеним знацима и на нарочити начин: у једној кутији налази се више мањих преграда, на чијим су ивицама истакнути натписи разних особених знакова. У свакој таквој прегради налазе се цедуљице, које означавају тачно описане особите знаке појединих фотографисаних лица, које тако исто нумерама удућују на регистарни лист дотичног лица.

Спискови надимака и код њих и у Бечу исти су, као и поменути у Берлину и ХанOVERу.

* * *

Као што се албум криваца уређује и употребљава као спомоћно средство криминалистике, ради лакшег проналажења злочинаца, тако се од стране криминалне полиције у истој сврси води још неколико разних спискова и контролника, који са албумом чине заједничку целину и који се њиме прилично допуњују.

ХанOVERска полиција и у томе правцу на видном је преимућству над осталим, и по броју и по практичности усвојених контролника, те ћу се на њој највише задржати, пошто се све то тако исто лако може примењивати и у свакој другој полицији.

Тако, она води над покрајеним стварима нарочиту контролу, која је од неопевне практичне вредности за криминалну полицију.

Све покрајене ствари у вароши, за које је достављено полицији, заводе се у један контролник, по напред одређеном распореду. Тај је контролник као и сваки регистар подељен на поједине одељке, у које се заводе називи покрајених ствари са потребним подацима и описом, тако да се све ствари исте квалитета, као и пр. сви покрајени златни сатови или покрајено сребрно претење и т. д. бележе у засебна одељења контролника, како би се, приликом контролнису, лако могла извршити ревизија. Та деоба по квалитету може бити врло различита у погледу детаљнису, јер то искључиво зависи од множине покрајених ствари.

У такав се контролник бележи нумера доставе о тој крајитачан опис покрајеног предмета, а постоји и нарочита рубрика за потирање других ствари, које би у исто доба с том ствари можда настале сопственику.

Ако се у току времена пронађе који од тих предмета, брише се из контролника.

Често пута се дешава, да се проналаском једне покрајене ствари на овај начин, открије и читава покраја која је много раније била извршена.

Њихова полиција практикује и то, да све нађене ствари код сумњивих личности, за које ови не могу дати несумњива објашњења, одакле су, употребљује са свима записаним стварима истог квалитета у контролнику, те на тај начин врло често долази до позитивног резултата.

Таква иста контрола над покрајеним стварима води се и у Берлину са том разликом, што се овде за сребрне и златне ствари, за које се зна нумера или какав други специјалан знак, попуњавају нарочити картони и ови се по извесном реду распоређују.

Ова посебна контрола има свога оправдања у превеликом броју покрајених предмета, јер се на овај начин може извршити брже употребљавање.

Већ пештанска полиција употребљава други метод контролнису; она место списка попуњава за сваку ствар једну, по нарочитом формулару, удешену листу и ове онда распоређује по засебним фијо-

кама према категорији покрађених ствари, од прилике онако исто, како смо поменули напред, говорећи о списковима.

Листе покрађених ствари, које не спадају ни у једну од тих категорија, стављају се у једну општу.

Код нас се, у опште, не води никаква евиденција о покрађеним стварима и вредностима. Расписивање, које полиција у таквим случајевима врши, није ни мало практично, јер се такви расписи одмах по прочитању остављају у архив, те је полицијским чиновницима немогућно, да памте њихову садржину, а са тим, и да могу са успехом контролисати и знати, да ли која ствар није раније била украђена и од кога.

Вођењем овакве контроле и код нас би се извесно открио знатан број крађа и превара.

(свршиће се)

В. Лазаревић.

ПРИВИДНА СМРТ

И у науци и у пракси познати су случајеви *привидне смрти*, т. ј. једног таквог човечијег стања, у коме се голим оком не примећују никакви знаци живота, те изгледа да је дотична особа умрла, а међу тим она се после кад краће кад дуже времена опет поврати и испоји све знаке живота.

Често је бивало, да су болесници у таквом стању привидне смрти сахрањивани, те су тако после тек у гробу умрли, у очајничком сазнању да су живи сахрањени!

Ко од нас није чуо, како су приликом раскопавања гробова нашли по неки леш или костур потрбушке окренут, што значи да је дотични био жив сахрањен. Такође наћи ће те у сваком селу код нас по неко лице, за које вам најозбиљнији људи причају како је једном „умирало“, на опет оживило и т. д. И то су случајеви привидне смрти, само што је срећом по дотичне особе, то стање код њих краће трајало, те нису доспели да буду сахрањени.

Случајеви сахрањивања живих људи и сада су код нас нарочито врло могућни, јер се мртваци сахрањују по селима а и по варошима редовно без лекарског прегледа и врло често истог дана када је смрт наступила.

Са тога ће и полицијским и општинским властима, које су позване да се старају о личној сигурности, а и нашој публици у опште, бити од користи један чланак францускога научника *Д-р Игара*, који је он публиковао ових дана у 1759 броју часописа „*la Nature*“ од 9. II. 907. и којим се излаже, како се на један врло прост начин можемо уверити и без лекара о смрти каквога лица. Тај чланак гласи:

„Пре неколико дана у штампи се помињао случај да у Англему један ислужени подофицир, по други пут, у мало није сахрањен жив. — Исти се догађај збио и у Безнеру. — Несреће овакве о пренагљеном сахрањивању и сувише лако долазе, с тога је корисно наћи томе лека,

ма да имамо посла са мртвачким стварима. Заиста, опасност привидне смрти није тако измишљена ствар, како неки мисле. Страховито помишљање на то, да се може жив сахранити или спалити, сасвим је умесно и оправдано искуством. Има, заиста, случајева, сасвим доказаних, који имају у себи научних потврда, и који стоје као непобитна истина на спрам оних који у то сумњају.

Не можемо да изложимо овде многобројне појаве, које смо раније износили у разним нашим чланцима. Најстрожа контрола је вршења при посматрању ових појава, које и нису све публиковане: оне су тако очигледне истините, да оне саме собом носе убеђење за оне, који у њих не верују. У трима посматрањима, смрт је била званично констатована, а те су се особе саме повратиле у живот управ у часу, када се, по извршеним формалностима, спремао да их у гроб положе. Ми смо изузели из званичних књига и имамо у рукама уверења о смрти ових трију буди речено мртваца, који су морали да буду оглашени *као понова у живот враћени*, и чије грађанско стање носи назнаку о заблуди, чија су жртва требали бити.

Неопходна је потреба уочити ово и потражити лека за отклањање ове опасности.

Начини за утврђење, да ли постоји права или само привидна смрт, разни су према томе, да ли о смрти треба да се изјасни лекар или пак нека особа, која се не разуме у медицини. Отуда један начин *лекарски*, а други *општи* и сваком приступачан за утврђење праве смрти.

Лекарски знак праве смрти: проба са флуоресцеином. — Овај знак се добија *пробом са флуоресцеином* и оснива се на неминовној циркулацији крви у свима случајевима привидне смрти, и на својству циркулационе крви да повлачи собом друге елементе. Састоји се у убризгавању под кожу, или боље у једну подложну вену, неколико кубних сантиметра алкалног раствора флуоресцеина. Флуоресцеин је супстанција најаче обојена од свих других: њена бојадишућа моћ је толика, да се њена карактеристична зелена боја голим оком врло јасно да видети у раствору 1 на 45,000,000, што значи, да је довољно један грам флуоресцеина па да се њиме обоји 45.000 литара воде (флуоресцеин није отрован). Флуоресцеин, убризган у дози од два грама од прилике, у алкалном раствору, у свима случајевима привидне смрти брзо ће показати знак живота интензивно жутом обојеношћу коже и слузокоже, а нарочито дивном зеленом обојеношћу очију: *убражени мртавац ће изгледати као да има жутицу, и његово ће око добити чудан изглед, као да је красан смарагд усађен у очној дуљци.*

Једино овом пробом са флуоресцеином моћи ће лекар понајсигурније и понајлакше да констатује живот или смрт, па чак и онда кад буду случајеви привидне смрти везани са потпуним престанком циркулације крви, ова наша проба не губи од своје важности. Сваки престанак циркулације може да буде *кратковремени* или *дефинитивни*; ако је дефинитивни,

привидна смрт наскоро постаје правом и то ће се испојити неразношењем убризганог флуоресцеина, што се констатује у различним моментима, кад год се усхте да се провери стање; ако је кратковремени, убризгани препарат, пошто је остао на месту, биће разнешен крвљу чим ова почне да циркулише, а моменат поновне циркулације крви, ма колико да буде касан, никад неће моћи пасти доцније од двадесет и четири часа, који је рок и законодавац предвидео да буде од смрти до сахране. У свима случајевима привидне смрти из које се прелази животу, утврдиће се разношење флуоресцеина, и овом простом опаском утврдићемо живот свакако пре него свима осталим начинима, који су до сада цењени и који би нам могли назначити поновно циркулисање крви. Да би се избегла свака заблуда, потребно је какво средство, којим би се *стална контрола одржавала аутоматским начином и каквим очигледним истинским апаратом*. Дакле, употреба флуоресцеина јесте једно средство за контролу, које има у највећем степену сва ова својства: средство је за сталну и непрекидну примену, пошто се налази у самој особи тако да га ова може однети собом и у гроб; то је средство аутоматско, пошто се резултати јављају сами собом, и оно је управо један истински апарат за посматрање, пошто је довољно само један поглед бацити, па да се зна да ли има живота или је права смрт.

Честа експериментисања у неким лабораторијама осведочила су потпуно важност ове пробе. Проблем о привидној смрти још ипак није потпуно решен употребом флуоресцеина. Овај начин, заиста, по све сигуран и врло прост, има рђаву страну ту, што га може да примени само лекар, а баш у одсутности лекара, у пољу и на селу нарочито, и има у главноме бојазни да не буде пренагљеног сахрањивања. Овде је дакле потребан не *начин лекарски*, већ *какав начин општи*, помоћу кога би се свако лице, незнајући медицину, могло без муке да изјасни о правој смрти.

Тај општи знак праве смрти јесте проба са реакцијом сумпороводоничном.

У одсутности лекара, једини знак смрти апсолутно сигуран јесте распадање у знатној мери.

По невољи, овај се знак сувише касно јавља, и била би опасност по хигијену чекати на ову несумњиву манифестацију; јавна безбедност не допушта да се тако далеко иде са овом пробом. Али распадање, у истини, није тако спор знак, како се обично мисли, и ми смо успели да покажемо, да се, много пре од очигледног распадања, производе гасови сумпорни, чије постојање кад се несумњиво утврди, означава праву смрт тако сигурно, као год и само распадање.

Ови гасови сумпорни као производи распадања леша, образују се нарочито и у великој количини у плућима, одакле избијају кроз носне дупље. Довољно ће бити дакле, у циљу прибављања доказа о првој смрти, који ће се доказ сам собом прибавити, да метнемо у једну носну дупљу, или пред једну ноздрву, мало

парче папира, које реагујући мења боју под дејством гасова сумпорних, и имаћемо за свакога јасан и аутоматски доказ о правој смрти. Папир, који ми предлажемо, јесте обично парче писаће хартије, на коме се раствором неутралног ацетата оловног напише што год или нацрта што год, и то се у таквом стању не види; права смрт биће означена само појављивањем написана или цртежа на папиру, који је у почетку био са свим бео. То је сам мртава који се обзнањује као упокојени; то је он сам који каже: „Ја сам мртав.“

Оловни папир, може, по нужди, да буде замењен парчетом бакра или сребра; новац од пола динара или бакрене две паре дивно могу да се употребе на овај циљ стављајући их под носни отвор. Згодан је, претходно, малим парчетом лепљиве хартије делимично покривати површину метала, која је према носном отвору, а у тој сврси, да би гасови из плућа дејствовали само на слободну површину, како би реакција уочљивија била по разлици у боји између двеју металних површина. Али, у ствари, ништа не може да замени оловни папир. У осталом, ради јаче и лакше употребе ових огледа, предлажемо, да се овакав приправљен папир, готов за употребу, бесплатно даје од стране општинске власти сваком сведоку, који дође у општину, без лекарског уверења, да учини пријаву о смрти. Овај папир, враћен у општину после реакције, служио би за убеђење, и био би у очима администрације као доказ да је права смрт заиста констатована. *Ово аутоматско уверење о смрти* заменило би лекарско уверење, кога је немогуће добавити кад нема ни једног лекара, а замена би била врло корисна, пошто лекари врло често из рђаве навике потписују тражена уверења не прегледајући последњи пут тело мртваца.

Реакција сумпороводична бива у свима случајевима праве смрти, а не јавља се ни у једном случају привидне смрти: она нам дакле даје знак несумњиве смрти, знак тако поуздан као и само распадање, а овај је знак по превасходству општи, народни знак смрти, јер је на домаћају свакога. При средњој температури реакција се показује при крају првога дана или почетком другог, мало доцније или мало раније, према приликама, али *увек свакако пре него што се јави опасан знак распадања*. Знак сумпороводичне реакције релативно је пригодан; његово очекивање, пре него се приступи сахрањивању, ни у колико се не коси са наређењима најстроже хигијене, и шта више помаже примену закона, који на супрот хигијени, забрањује да се дешом располаже пре појаве знака распадања. Знак сумпороводичне реакције мири закон и хигијену, и на велико добро друштва, води у исти мах рачуна о наређењима и закона и хигијене.

Време је, да се власт побрине о жалосном положају у коме се, у Француској, налазе становници а нарочито становништво сеоско; често су појединци оглашени за мртве на веру два сведока и спуштени у раку без доказа о правој

смрти. Потребна је строга уредба, која би нудила све заштите. Већ неколико општинских управа — безапсонска и булоњска — наредиле су лекарима, који констатују смрт, да морају правити пробу са флуоресцеином. Надајмо се, да ће овај леп пример прихватити и остале вароши, и да ће се предузети мере, да би и сеоско становништво, лишено помоћи лекарске, могло да буде осигурано применом начина сумпороводичне реакције против сваке опасности пренагљеног сахрањивања.“

ПОУКЕ И УПУТИ

Жалбе, изјављене противу решења Министра Унутрашњих Дела, којима се одређују места и рејони за апотеке, не подлеже разматрању Државног Савета.

Решењем Министра Унутрашњих Дела СМ 6693/966. год., а по молби Косте Б. . . ., олд. апотекара, у начелу је одобрено отварање само једне, и то XVI. нове апотеке, и одређена је комисија ради оцене о могућности и места.

Приликом стечаја за нову XV. апотеку на Савинцу, 209 грађана из околине „Три Кључа“, Сарајевске улице, Топчидерског друма и Сењака молили су, да се нова апотека отвори у Сарајевској улици, али им није ова молба уважена.

Комисија је нашла, да би у савамалском кварту, односно у врачарском, требало отворити апотеку, а што се ужег рејона тиче, да он треба да заузме Дринску улицу, почев од левог угла Сарајевске, па до десног угла улице Књаз Милоша и куће на десном углу Сарајевске и продужењу Дринске улице до ново пресечене улице.

Решењем СМ 7508, одлучено је и утврђено, да граница рејона нове XVI. апотеке буде Вишеградска улица целом својом дужином са обе стране, проширујући на тај начин предложени рејон за две улице у позадину, а то зато, што је предлогом комисије обухваћен мали, готово никакав рејон, и што се ужим рејоном морао оставити свакој апотеци извештан круг кретања.

Одређивање сваког рејона бива на основу тач. 7. чл. 24. санитарског закона, посредством комисије, а Министар, по праву врховног надзора, на основу чл. 1. тач. 7., чл. 4. и тач. 1. чл. 24. истог закона, надлежан је за одређење рејона и места за апотеке, услед чега и раније одређени рејони појединих старијих апотека нису и не могу бити неке сталне и непроменљиве одлуке за све прилике и за сва времена. Јер растењем популације и потребом отварања нових апотека на истој територији раније одређени рејони морају се мењати и сужавати, пошто у противном за нове апотеке — које се на основу закона, а на молбу интересованих лица, морају отворити, не би било места у рејону.

Ценећи ствар овако, Министар је нашао, да комисија погрешно резонује и пледира за неприкосновеност ширег ре-

јона апотеке Душана Ј. ограничавајући ужи рејон нове XVI. апотеке на један део Дринске улице, која би уједно била и гранична зона рејона нове апотеке и апотеке Душанове, као старијег рејона.

Разлози, који су тадањег Министра руководили, да Душану решењем СМ 1886. 1897. г., противно мишљењу комисије, а на штету тадање савамалске апотеке, прошири рејон и дозволи му да апотеку постави на граници овако проширеног рејона, одредили су и Министра, да решењем СМ 7508. од 12. јула 1906. године рејон нове апотеке прошири и одлучи, да граница нове апотеке буде Вишеградска улица целом својом дужином са обе стране, и са овим рејоном расписан је стечај за њу.

Ови разлози стоје и у овом случају, и ма да Душан, на основу решења АМ 283. и СМ 1886. од 26. фебруара 1897. године, полаже право на целу Сарајевску улицу, — Министар није нашао, да овде има и да може бити неког стеченог права, јер се такво према општим одредбама закона о давању концесије, одређивању места за апотеку и право контроле не може ни прибавити, јер да је оно постојало или у опште могло постојати, онда ни молилац Душан не би могао доћи а још мање приближити се рејону и апотеци у Савамали, која је у своје време добила рејон за целу Савамалу без ограничења.

Са ових разлога, а на основу чл. 1., чл. 4. тач. 7., чл. 24. тач. 1. и 7., санитарског закона, Министар Унутрашњих Дела није уважио молиоцу Душану молбу, којом је молио, да супротно мишљењу одређене комисије и решењу СМ 7508. од 12. јула 1906. године нареди комисији, да ужи рејон нове XVI. апотеке одреди у кварту врачарском и да не одобри, да се апотека отвори у Сарајевској улици, већ у Књаз Милошевој, као на раскрсници Врачараца и Топчидера, — него га је својим решењем од 20. септембра 1906. године СМ 9130. одбио од овог тражења.

По изјављеној жалби на ово решење, Државни Савет је нашао:

По чл. 24. тач. 1., 2. и 7. закона о уређењу санитарске струке и чувању народног здравља, Министар Унутрашњих Дела, као врховна надзорна власт, према броју становника, који се по закону тражи, даје дозволу за отварање и држање апотека, и при отварању апотеке, преко полицијске власти пази, да се за њу избере место, које је удесно и за апотеку и за публику.

Као што се види, закон је одредио, да Министар све то по својој оцени решава, те с тога питање, које је расправљено ожалбеним решењем, није административан спор, према чл. 48. тач. 2. саветског пословника, за разматрање кога би надлежан био Државни Савет, по чл. 5. закона о своме уређењу и чл. 144. Устава.

С тога је Државни Савет одлуком својом од 16. јануара 1907. године № 326., а на основу чл. 25. закона о пословном реду у Државном Савету, одбацио жалбу жалиоца као ненадлежној власти поднесу.

Пропис закона о таксама № 75. не односи се и на оне механе, које су раније, пре тога закона, добиле привремено механичко право.

Одбор општине врбовачке донео је 29. новембра 1906. године одлуку: да се општинска механа у Врбовцу да под закуп с тим, да купац има лично механичко право.

Како је ова механа била затворена наредбом надзорне власти 1. новембра 1906. године зато, што нема месно механичко право, начелник срески, на основу чл. 152. закона о општинама, задржао је ову одлуку од извршења, налазећи да не одговара закону, јер је дозвола, коју општина има, издата онда, кад се такса за то плаћала једном за свагда, а међутим по доцнијим изменама закона о таксама (ТБр. 75) за привремено месно механичко право сад се плаћа сваке године по 100 динара. Па како је ранија дозвола изгубила вредност, општина је дужна да извади ново месно механичко право са тачним назначењем зграде и да уредно плаћа прописну таксу.

По изјављеној жалби, Државни Савет поништио је решење надзорне власти са ових разлога:

Из акта се види, да је општина врбовачка добила привремено механичко право још 12. децембра 1892. године № 19794. од стране Министра Унутрашњих Дела, дакле много пре, но што је донесен пропис ТБр. 75. закона о таксама, по коме се за привремено механикање у згради, које нема месно механичко право, плаћа годишње по 100. динара.

Према томе, поменути пропис не вреди за овај случај, јер, као што се види, општина је стекла право пре доношења тог законског прописа, и има право привременог механикања у својој згради и даље све донде, док се не би подигла каква механа по плану. Пропис ТБр. 75. закона о таксама важи само за оне механе, које би добиле дозволу за привремено механикање после доношења тог прописа, а за механе, које су добиле дозволу пре доношења његовог, важи пропис чл. 31. механичке уредбе, и њихно стечено право у погледу тога не може се крњити.

Одлука Државног Савета од 3. фебруара 1907. године № 737. М. В.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине жичке, актом својим од 20. ов. м-ца Бр. 193, пита:

„Моли се уредништво за објашњење: кад у чл. 32. т. 6. зак. о општинама стоји, да немају право гласа на општ. зборима они, који су под полицијским надзором, да ли је то у каквој противности са чл. 87. Устава земаљског, који то ограничење не ставља; и кад повраћају грађанску част они, који су осуђивани на надзор и за које време губе грађанску част?“

— На ово питање одговарамо:

Нема никакве несугласице између чл. 163. Устава, који регулисава право гласања при општинским и окружним изборима, и наређења тачке 6. чл. 32. зак. о општинама, јер се у чл. 163. Устава, вели, да се уз друге законске услове тражи још и 15. дин. непосред. порез, дакле оставља право, да се законом одреде други услови, који пружају право гласања или ово одузимају.

Чл. 87. Устава говори о праву бирања народних посланика.

II.

Суд општине орашачке актом својим од 25. ов. м-ца Бр. 137, пита:

„Мара ж. Јанка Станковића, из ове општине, поднела је тужбу овом суду против свога зета, тражећи да јој врати 5 пољава, 10 јастука и још многе друге ствари, што је њена кћи приликом удаје однела као мираз, па у браку живела свега 6 месеци и умрла.

Њен зет се не склања да врати ове ствари наводећи, да је он приликом женидбе утрошио много већу суму новаца него што те ствари коштају, а тако исто и приликом смрти њене да је утрошио извесну суму новаца, о чему подноси и рачун, па тражи да оне ствари залегну за ове трошкове.

Моли се уредништво за обавештење: да ли ови трошкови око женидбе и смрти, учињени од стране зета тужитељног, могу пасти на терет тужиљи, пошто је она наследница своје умрле кћери, и може ли суд поменуте ствари узети у попис и изложити их продаји, ако Мара не положи новац Миладину по рачуну за сахрану и женидбу?“

— На ово питање одговарамо:

Како је овде изнесен један конкретан случај, који има да се пресуди то би негодно било давати објашњење, јер би се тако у неку руку прејудуцирала ствар.

Али како се из питања види, да суд има са свим погрешне појмове о овоме, то му се одговара, да се ни женидбом трошкови зета тужитељнице, ни трошкови око сахране њене кћери, не могу ставити њој на терет, јер по § 768. грађ. зак. оно што жена донесе у покретним стварима као спрему, остаје њено за све време брака, а после прелази у својину законитих наследника, а по § 107., 108. и 110. истога закона, на мужу лежи дужност чување жене, па наравно и лечења и сахране.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Велимир Радовић, земљод. из Жежевице, среза пожешког стављен је под кривичну истрагу због опасне крађе али је пре извесног времена отумарао из места пребивања. Велимир је стар 29 година, средњег раста, црномањаст, дугих образа, црне косе и обрва, бр-

кова малих. На челу има белегу од посекотине у облику праве линије, правца косог. Нека га све полицијске и општинске власти потраже и у случају проналаска стражарно спроведу начелнику среза пожешког с позивом на акт Бр. 1542.

Непознати крађивци ноћу између 23. и 24. пр. м-ца обили су магазу Тодора Ристића, тргов. из Ниша, и однели: један комад црног вуненог штофа са белим пегама 10 мет. дужине, тридесет полутака пакла белог памука у тежини 75 кгр. и 40 кутија разне боје за бојење памука и вуне. Нека све полицијске и општинске власти потраже крађивце и крадене ствари и у случају проналаска о томе известе начелство округа нишког с позивом на акт Бр. 1889.

Непознати крађивци ноћу између 16. и 17. пр. м-ца обили су дућан Ђорђа Тричковића, пиљара из Ниша и однели: 48 кајиша за шињеле и мамузе, 25 сапуна за умивање, 14 сапуна за прање веша, 30 робијашких кесина за новац, 18 робијашких кесина за сатове, 20 робијашких четкица за бркове, 18 робијашких кутија за дуван, 2 туцета палидрваца, једну дрвену кутију за ситнице, 6 порцуланских тањира, 3 туцета плеханих кашика, 1 туце плеханих виљушача, 1 пар црних кожных ципела, две мушке платнене кошуље, једну облигацију од 160 динара, по којој је дужник Пера С. Јоцић, земљод. из Ниша, једну обавезу од 90 динара Ђоке Петровића — Гаде, пиљара из Ниша, један уговор од 320 динара Тана Петровића, земљоделца из Кутине по маси Ленке жене Ђорђа Тричковића. Нека све полицијске и општинске власти потраже крађивце и крадене ствари и о резултату тражења известе начелство окр. нишког с позивом на акт Бр. 1023.

Крађе стоке. Ноћу 31. пр. м-ца и 1. овог м-ца непознати крађавац украо је са појате једну краву Михајлу Радосављевићу, земљод. из Винораче. Крава је млаке жуто-плаве, матора 6 година, без роваша. Акт начелника среза беличког Бр. 2218.

Ноћу између 11. и 12. пр. м-ца непознати крађивци украли су из појате два вола Живану Милосављевићу, из Добрујевца. Оба су вола матори по 6 година, са жигом $\frac{B}{C}$ један је млаке сиво-плаве, други је сиве. Акт начелника среза бољевачког Бр. 583.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Код начелства округа нишког налази се у притвору Танасије Стефановић, бив. келнер из Куманова. При претресу код њега нађен је један емалиран цепни сат са заклопцем и ланцем, један нов реденик са 40 челичних револверских метака од 7 м.м. на коме се налази жиг фирме Владимира Цакића сатлера из Пирота, 12 наполеона у злату и 9 динара у сребру. Он је стар 36 година, средњег раста, очију, косе и бркова црних, брија се, од одеда има нов црн штофани зимски капут, нову астраганску шубару и на ногама нове ципеле. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да ако би знале, да је Танасије извршио какво казниво дело о томе известе поменуто начелство с позивом на депешу Бр. 2069.

Код Милоја Николића, земљод. из Трнаве, среза лепеничког, налази се један мангуп коњ, матор 5—7 година, доратаст, у оба ока чакраст, без роваша. Нека све полицијске и општинске власти потраже сајбију овог коња и упуте га начелнику среза лепеничког с позивом на депешу Бр. 501.

Код начелства округа крушевачког налази се у притвору Данило Видојковић — Тасић — молер — коцкар из Јагодине. Како се сумња да је Данило извршио где какво казниво дело то нека све полицијске и општинске власти известе поменуто начелство, ако би знале да је извршило какво дело, с позивом на акт Бр. 854.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Свакоме је човеку здравље најмилије. Нега не може заменити никакво благо и човек ће све дати, само да се какве болести опрости.

Знајући ту особину људи многи нерадници, који хоће олако да живе, дали су се на посао да је експлоатишу, те се самовласно проглашују за „практичне“ народне лекаре, лечећи нарочито оне болести, које су и за саму медицинску науку или неизлечиве, или врло тешко излечиве, као рак, падавица, сифилис, туберкулоза, реуматизам и т. д.

Код тих тешких болести многи се простији људи чак и после лекарских лечења обраћају овим надри-лекарима, или им се ови сами нуде, а ови не само што не знају природу и развитак дотичне болести, нити пак средства којима се она лечи, већ често пута даду нешто што је непосредно за живот опасно.

Ти надри-лекари су прете варалице, и то најопасније врсте, јер не само што плачкају заковерне људе, већ им често и живот узимају.

Ту скоро дошао је био из Бугарске некакав Јован Костић, који је одсео као „доктор“ у једном београдском хотелу и тако се вешто усмено рекламирао, да су га после два — три дана по доласку звали на све стране. Тако га позову да лечи и једну девојку, која је озбиљније била болесна. Но после његових „визита“ и „лекова“ девојка је пала у несвест, из које се није више ни вратила, умревши после три — четири дана. Поведеном истрагом није се могло утврдити, да ли су његови „лекови“ били непосредни повод смрти, али је то несумњиво, да је он заузео место једном савесном лекару, који би је на сваки начин излечио.

Раније је опет у Београду ухваћен један очни надри-лекар, који је собом носио ваздан којекаквих шиљатих и оштрих инструмената, којима „оперирше“ очи болесницима. На питање како он сме да барата по очима, које се тим инструментима у његовој невештој руци могу сасвим упропастити, он је са неким поуздањем

уверавао, како се при његовим „операцијама“ „ретко дешава“ да коме очи испуре!

Међу ове опасне варалице спадају и ова двојица:

Живојин Јовановић, родом из Јарушнице у срезу лепеничком, стар 38 година, осуђиван

Тодор опет уз своје рецепте даје и друге написане савете о употреби лека и дијети. Али се бар добро и наплаћује. За „лечење“ једног сиротог кафеџије од падавице дигао је 300 дин.

Чиме ове варалице највише маме људе на свој лепак то су њихова уверавања о сигурном дејству њихових лекова. Обећавају за сваку

судски на четири године робије због фалсификата и небројено пута полицијски кажњаван, и

Тодор Милутиновић, из Шапца, стар 40 година, полицијски више пута кажњаван и протериван због скитње и бесправног лечења.

болест највише гаранције, али увек успеју да свој „хонорар“ унапред извуку.

И Живојина и Тодора протерала је Управа града Београда у њихова места рођења, али и тамо тешко да ће се они латити кога поште-

Код Живојина нађена је једна пуна велика кутија разних флаша са неким разнобојним течностима, које је сам спањао, па је тако с тим, „лековима“ ишао по вароши, „лечио“ где је било болесника од сваке болести и одмах и лекове давао. Побринуо се човек да се ни у апотеку не мора ићи. Интересантно је, да је у једној флашици држао као „пиладе“ зрна саго што се за супу употребљује. Па бар да су и остала „медикамента“ била невина као овај саго, него тамо је спањавао н. пр. мастило, зејтин, шпиритус, фирнајс и т. д., па од тога правичо разне комбинације.

пог посла, те са тога скрећемо на њих пажњу свима полицијским и општинским властима, а и приватним лицима, те да чувају од њих и своје кесе, а још више своје здравље. Ж. Л.

НА ЗНАЊЕ

Комплети „Полицијског Гласника“ за 1905. и 1906. год. могу се добити у уредништву по цену од 20 динара за једну годину, у елегантном тврдом повезу. Новац треба слати благајни Министарства Унутр. Дела.